

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

302

Vragen van het lid **Voortman** (GroenLinks) aan de Minister van Buitenlandse Zaken en de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie over *het bericht dat Nederland in EU verband heeft gelobbyd om als unie een afzwakking van een absoluut verbod op de opsluiting van minderjarigen voor te stellen op de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties op 27 juni 2016* (ingezonden 3 oktober 2016).

Antwoord van Minister **Koenders** (Buitenlandse Zaken), mede namens de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie (ontvangen 26 oktober 2016).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht dat Nederland in EU-verband heeft gelobbyd om als unie een afzwakking van een absoluut verbod op de opsluiting van minderjarigen voor te stellen op de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties op 27 juni 2016?¹

Antwoord 1

Ja, van het bericht is kennis genomen.

Vraag 2

Was het een doelstelling van Nederland om de paragrafen over de detentie van kinderen in de context van Vreemdelingen & Asielbeleid af te zwakken? Zo ja, waarom en welke middelen zijn door Nederland aangewend om dit doel te bewerkstelligen?

Antwoord 2

Nee, Nederland heeft zich er tijdens de onderhandelingen steeds voor ingezet dat vreemdelingenbewaring van kinderen alleen in het uiterste geval wordt ingezet en het belang van het kind daarbij steeds wordt meegewogen.

Vraag 3

Heeft het ontbreken van een goed functionerend Europees spreidingsplan er toe geleid dat lidstaten proberen het aantal vluchtelingen te verminderen door het nationaal beleid te verharderen? En zo ja, kunt u dan ingaan op de manier waarop een verdere race tot he bottom voorkomen kan worden?

¹ <http://www.mo.be/nieuws/waarom-westerse-landen-ijverden-voor-de-opsluiting-van-kinderen-tijdens-de-vn-top-over>

Antwoord 3

Het Europees asielbeleid is er op gericht om een gezamenlijk kader te scheppen voor de behandeling van asielzoekers en asielaanvragen. Binnen Europa behoort het Nederlandse systeem tot de systemen die procedures snel laten verlopen en zijn de voorzieningen voor asielzoekers van degelijke kwaliteit. Het kabinet verwelkomt stappen die ertoe leiden dat de Europese kaders tot meer vergelijkbare beoordeling van asielprocedures en opvangomstandigheden leiden en zogenaamd «asielshoppen» tegengaan. Tijdens het Nederlandse Voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie was dit ook een van de speerpunten. De voorstellen voor o.a. herziening van de Opvang-, Procedure- en Kwalificatierichtlijn, waarover uw Kamer op 26 augustus 2016 per BNC-fiche is geïnformeerd, zijn daartoe een stap in de goede richting.

Vraag 4

Wat vind u van de alternatieven die in België zijn gezocht voor het vasthouden van minderjarigen, zoals in open terugkeewoningen, waarover de VN-vluchtelingenorganisatie UNHCR positief was?

Antwoord 4

Nederland heeft net als België en andere Europese lidstaten alternatieven voor bewaring. Anders dan in België, waar de terugkeewoningen alleen beschikbaar zijn als vertrek binnen een bepaalde periode plaats vindt, geldt in Nederland dat de gezinslocaties beschikbaar blijven totdat het jongste kind de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt.

Vraag 5

Deelt u de mening dat het spijtig is dat er in de huidige tekst geen harde verplichting is voor VN-lidstaten om hun beleid ten opzichte van deze kwetsbare groep te verbeteren? Zo ja, waarom voelde de regering zich dan genoodzaakt om zich in te zetten voor het afzwakken van deze tekst?

Antwoord 5

Het kabinet is van mening dat de politieke verklaring die is aangenomen tijdens de VN-Top op 19 september jl. een heldere boodschap bevat dat vreemdelingenbewaring van kinderen tot een minimum beperkt dient te worden en dat deze aan specifieke voorwaarden moet voldoen die in het belang van het kind zijn en in lijn met de rechten van het kind. De tekst biedt dus wel degelijk mogelijkheden om landen die zich niet aan deze voorwaarden houden daar stevig op aan te spreken. Voor het overige verwijs ik u naar het antwoord op vraag 2.

Vraag 6

Deelt u de mening dat de huidige formulering, waarin wordt verwezen naar het opsluiten van minderjarigen als een laatste optie (as a measure of last resort), zo vaag is dat staten hier zelf in grote mate invulling aan kunnen geven? Hoe definieert het kabinet de context waarin kinderen mogen worden opgesloten?

Antwoord 6

Nee, zoals ook in het antwoord op vraag 5 is aangegeven is het kabinet van mening dat er een heldere tekst is geformuleerd in de politieke verklaring, met strenge voorwaarden waaronder de detentie van kinderen als uiterste middel mag worden toegepast. In het algemeen geldt dat vreemdelingenbewaring voor gezinnen met kinderen in Nederland slechts als uiterste middel wordt ingezet als andere terugkeermaatregelen niet effectief kunnen worden toegepast (artikel 59c van de huidige Vreemdelingenwet 2000, en, na aanvaarding en inwerkingtreding van het wetsvoorstel Terugkeer en Vreemdelingenbewaring, het nieuwe artikel 58, eerste lid). Daarnaast geldt dat minderjarige kinderen – alleenstaande of met hun gezin – niet in detentiecentra worden geplaatst, maar op de gesloten gezinsvoorziening in Zeist, die daarvoor speciaal is ingericht. In het wetsvoorstel is ook opgenomen dat voor kwetsbare personen, waar kinderen onder vallen, een extra toets wordt gedaan in het geval van een vrijheidsontnemende maatregel. De duur van de vrijheidsontneming mag voor gezinnen met kinderen ook niet langer dan twee weken zijn. Gemiddeld is de verblijfsduur nu zes dagen in de gesloten gezinsvoorziening.

Vraag 7

Hoeveel kinderen werden in Nederland in 2015 gedetineerd in verband met hun verblijfsstatus? Hoeveel waren dat er in 2016? Hoeveel van hen waren amv's?

Antwoord 7

In 2015 zijn circa 130 kinderen en in 2016 circa 80 kinderen in vreemdelingenbewaring zijn geplaatst. Zowel in 2015 als in 2016 ging het in circa 10 gevallen om alleenstaande minderjarige vreemdelingen.

Vraag 8

Wat is nu de maximale termijn voor het vasthouden van minderjarigen? Acht u het acceptabel dat diezelfde termijn aan minderjarigen meerdere keren wordt opgelegd? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom?

Antwoord 8

De maximale termijn waarop gezinnen met kinderen in vreemdelingenbewaring kunnen worden gehouden is twee weken. Hoewel het weinig voorkomt, kan het zijn dat een gezin vaker in bewaring wordt gesteld omdat voor wat voor reden dan ook het vertrek niet plaatsvindt. Wanneer er zich een andere mogelijkheid voor vertrek voordoet, is het in het uiterste geval mogelijk dat het gezin wederom in vreemdelingenbewaring wordt geplaatst wanneer er risico's zijn dat het gezin zich onttrekt aan het toezicht voorafgaand aan de uitzetting. Helaas is dit soms noodzakelijk om uitvoering te geven aan de juridische gevolgen van het feit dat het gezin niet in Nederland mag blijven.

Vraag 9

Hoe bent u van plan ervoor te zorgen dat minderjarigen niet meer vastgezet worden in Nederland? Op wat voor termijn kan de Kamer verwachten dat deze praktijk, die schadelijk is voor kinderen, in Nederland niet meer voorkomt?

Antwoord 9

Zoals uw Kamer bekend heb ik van september 2013 tot en met mei 2014 gezinnen met kinderen niet in bewaring gezet. Helaas leidde dat ertoe dat gezinnen met kinderen zich aan het toezicht onttrokken en onderdoken. Dat vond ik mede vanuit het belang van het kind een onwenselijke praktijk. Daarom is de gesloten gezinsvoorziening in Zeist gebouwd. Dat is een nieuwe vorm van bewaring waarbij het gezin zoveel mogelijk samen kan zijn en waar veel minder een detentie- beleving aanwezig is. Deze vorm van bewaring is een uiterst middel waar gezinnen maximaal twee weken kunnen verblijven in afwachting van hun vertrek.